

הכול לפי המבייש והמתבייש

ד"ר אהרון פלשמן

"ראשית כל, לא לגרום נזק" הוא כלל מנחה לכל אדם שפועל על חברו על מנת לרפאו. וקבעו חכמינו בצורה חד משמעית (משנה בבא קמא ח:א) שבבושה ("בושת" בלשונם) היא אחת מחמש הדרכים בהן אדם עלול לחבול בחברו וחייב לפצותו.

והנה כמה חברה מכובדת ומשומנת, ג'יי סי קדו, ובשם בריאות הציבור מעמידה קמפיין <http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-4466984,00.html> שגורם בושה קשה ביותר לכל ילד בישראל שסובל מעודף משקל, שחושב שהוא סובל מעודף משקל, או שמי מחבריו חושב שהוא שמן. הקמפיין פסול בכל מישור אנושי ואפילו משפטי, פרט לכך שהוא עשוי טוב, אפשר לומר טוב מדי. כאילו מישהו שחרר את הרסן אצל אומנים להפוך ל bullies ולהתעמר בילדים שמנים.

הפסול הראשון הוא שהקמפיין גורם לבושה קשה לכל ילד שמן. הוא מעלה פגיעות חברתיות, ומצדיק את ההשפלות ואת הדחייה החברתית ששמנים סובלים מהן. הטיבו גדולי האומנים להעניק נשק לא קונבנציונאלי בידי כל bully שרוצה להיות חזק על חלשים. איני זוכר קמפיין כל כך בוטה ומשפיל מימיו.

הפסול השני הוא שלקמפיין אין תועלת ל"בריאות הציבור" כלל ועיקר. הספרות בתחום בריאות הציבור מלאת תיעוד כישלון אחרי כישלון בכל דרך ציבורית שבוחרת "להילחם נגד" השמנה. לא אצל מבוגרים ולא אצל ילדים. בנוסף, האגדה שהשמנה אצל מבוגרים נגרמת עקב השמנה אצל ילדים הופרכה כבר מזמן. כך שהבחירה לפגוע בציבור אחד (ילדים בעודף משקל) כלל אינה משרתת איש. היא פגיעה ללא שום תועלת.

הפסול השלישי הוא בהפרה בוטה של האמנה לזכויות הילד של האו"ם <http://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/crc.aspx> (1989) שעליה מדינת ישראל חתומה משנת 1991, כלומר היא חלק מהחוק הישראלי יותר מעשרים שנה. אם הקמפיין מתיימר לפעול "בשם טובת הילד", על פי השיח החברתי הבעייתי בשרותי הרווחה, האמנה של האו"ם מעניקה לילד זכות להשתתפות במה שנעשה למענו. חברת קדו מפרה כלל זה בזרוע נטויה, ומורידה מהגבהים של מושגי מבוגרים קמפיין משפיל בלי לבדוק אם ילדים שמנים מוכנים שיתייחסו אליהם בצורה כזאת.

הפסול הרביעי בכך שהקמפיין המושקע מקדם אפליה נגד ילדים, "Childism" לפי ספרה החשוב של אליזבת יאנג-ברוהל (2012). צא וראה: לפי הקמפיין, הילד השמן ראוי למחיקה (אחת מדרכי האפליה שמאפיינת אפליה נגד נשים) כי אין ילד, יש רק המבוגר השמן שיהיה. או בוא ושמע: אין כזה דבר ילד שמן, יש רק הורה משמין! ילדים תחת צ'ילדיזם נחשבים כפועל יוצא של הוריהם, לא כבני אנוש כשהם לעצמם.

הפסול החמישי, שמשתמע מארבעת קודמיו, הוא שהקמפיין מהווה לא רק נזק אלא סיכון משמעותי לילדים בעודף משקל ושמנים. כשילדים מחליטים לשים קץ לחייהם, הגורם של בושה הוא בין החשובים ביותר. הגורם השני הוא ייאוש. אם ניקח כאמת את דברי הקמפיין שילדים שמנים סובלים מדחייה ומהשפלה, הם זקוקים ביותר לתמיכה ולעידוד, ליחס חיובי לעצמם כפי שהם, מצד המשפחה ומצד החברה. למשל יש מקום ליועצות בתי הספר לפעול בכיתות נגד אפליה או השפלה מכל סיבה שהיא. והנה קמים חכמי קדו ושוטמים את הקרקע מתחת לתקוות החברתיות. עתה כל ילד שמן יראה בראש חוצות ובצבעים מעוצבים שגם הוא וגם הוריו "המשמינים" ראויים לבוז חברתי. בעיני די באלו כדי לגרום למספר ילדים להתייאש חס ושלום ולפעול בהתאם. אם זה יקרה, האחריות לטרגדיה נופלת ישירות על מכובדי חברת קדו מהרגע שהוזהרו שהקמפיין מהווה סכנה בעליל לשלומם ולנפשם של ילדים פגיעים. מכאן והלאה, ראו הוזהרתם!

לינק על צ'ילדיזם: <http://alanflashman.com/child-psychiatry/childism-and-israel-hebrew-2012/>